

7/1962zach

marian malina

CENTRALNE BIURO
WYSTAW ARTYSTYCZNYCH
W-wa, pl. *5657* Malachowskię 3

Lp. _____

Marian Malina

wystawa grafiki i rysunku

mariana

maliny

C Z E R W I E C • 1 9 6 2 • W A R S Z A W A

Związek

Polskich

Artystów

Plastyków

Centralne

Biuro

Wystaw

Artystycznych

„ZACHĘTA” • P L A C • M A Ł A C H O W S K I E G O 3

MARIAN MALINA ur. w 1922 r. w Sosnowcu. W 1939 r. ukończył Szkołę Przemysłu Artystycznego w Sosnowcu, a w 1955 r. uzyskał dyplom Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

Bierze udział w wystawach okręgowych i ogólnopolskich m.in.: I i II Ogólnopolska Wystawa Grafiki Artystycznej i Rysunku, Warszawa 1956, 1959; Salony Marcowe, Zakopane 1958, 1959; I Biennale Grafiki, Kraków 1960; Festiwale Sztuk Plastycznych w Sopocie 1957, 1958, 1959; Grafika Artystyczna i Rysunek w XV-lecie PRL, Warszawa 1961.

Za granicą brał udział w wystawach sztuki polskiej m.in.: w Afryce Płd., Anglii, Belgii, Bułgarii, Chinach, Czechosłowacji, Danii, Egipcie, Francji, Indii, Iraku, Islandii, Japonii, Jugosławii, Kanadzie, Korei, Mongolii, Norwegii, NRD, NRF, Rumunii, Syrii, Szwajcarii, Szwecji, USA, na Węgrzech, we Włoszech i ZSRR.

Udział w wystawach międzynarodowych: New Delhi, Ljubljana, Lugano, Schaffhausen, Tokio.

Wystawy indywidualne: Katowice 1955, 1960; Bielsko, Sosnowiec 1960; Berlin, Praga, Budapeszt, Sofia 1958; Wiedeń 1959.

Nagrody i wyróżnienia: w czterech konkursach olimpijskich 1948, 1952, 1956, 1960; III nagroda na IV Ogólnopolskiej Wystawie Plastyki, Warszawa 1954; nagroda na I Ogólnopolskiej Wystawie Grafiki Artystycznej i Rysunku, Warszawa 1956; wyróżnienie na II Ogólnopolskiej Wystawie Grafiki Artystycznej i Rysunku, Warszawa 1959; nagroda II stopnia na Wystawie Grafiki Artystycznej i Rysunku w XV-lecie PRL, Warszawa 1961 oraz trzykrotnie pierwsze nagrody i czterokrotnie drugie nagrody za najlepszą grafikę miesiąca w Krakowie i Katowicach.

Prace w Muzeach Narodowych w Warszawie i Krakowie, Muzeum Górnośląskim w Bytomiu, Muzeum im. L. Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, Muzeum Regionalnym w Raciborzu oraz za granicą w Muzeum Narodowym w Sztokholmie i Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Tokio.

ZABITY WÓŁ, drzeworyt

Ilekoć razy mam okazję obcowania z dorobkiem twórczym Mariana Maliny, zwłaszcza zaś z jego graficznymi dziełami, tylekoć nasuwa mi się pewna refleksja — może dość istotna dla zrozumienia całego charakteru twórczości tego mało przeciętnego artysty. Odnoszę nieodmiennie wrażenie, że Marian Malina nad swymi plastycznymi wyobrażeniami pracuje tak jak ludowy snycerz i świątkarz, w trudzie i zapamiętaniu wydobytą figur. Urodzony i wychowany w sercu czarnego Śląska, potomek hutników i syn hutnika, w opornym materiale, z całym największym szacunkiem i zrozumieniem praw tego specyficznego tworzywa, wydobywa Malina i ukształca swój własny świat, swoją wizję zawsze w jakiś sposób sprecyzowaną, nader konkretną chociaż dość daleką od potocznie pojmowanego opisowego realizmu.

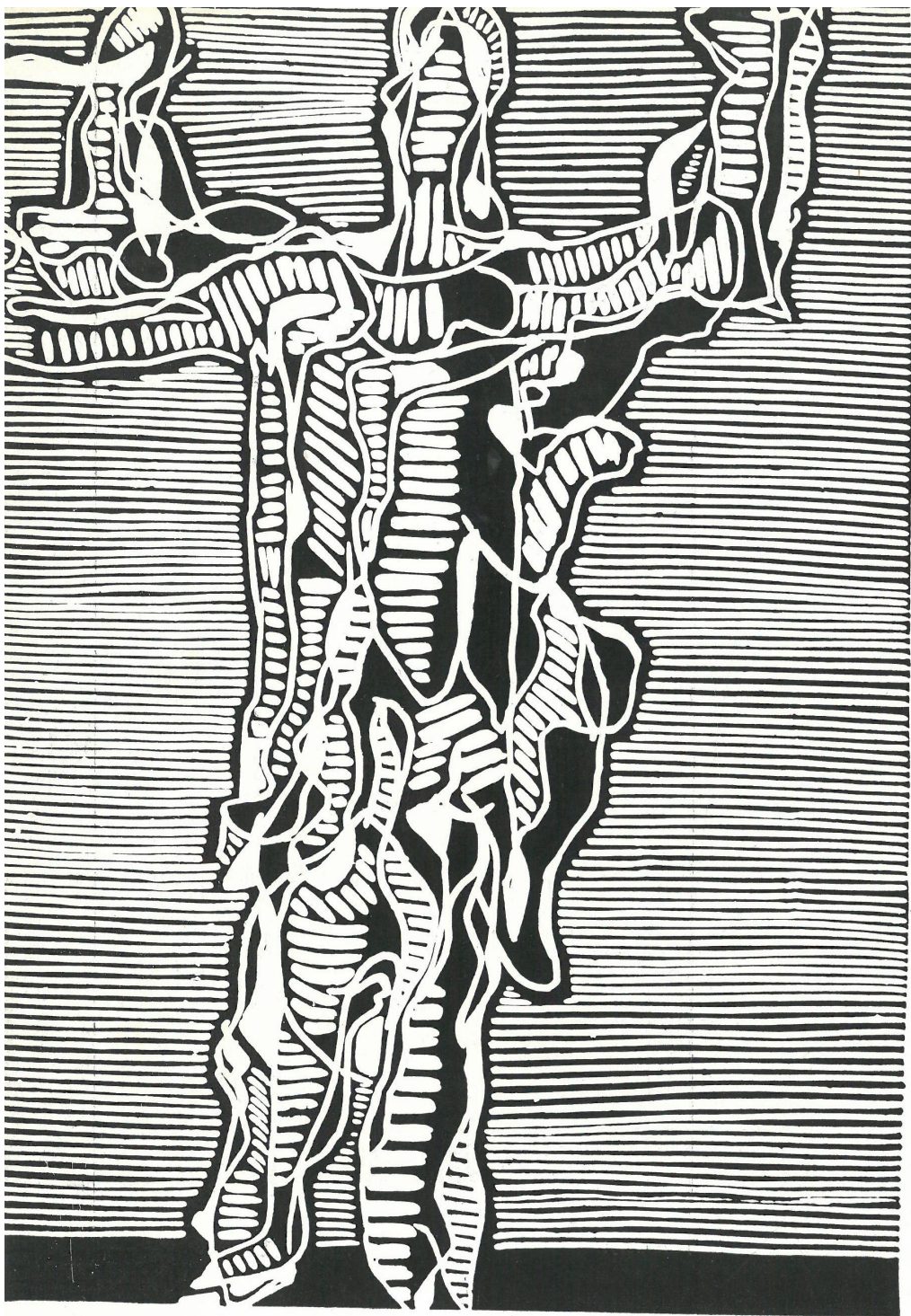
Złobiąc, ryjąc deski lub przypalając w cellografiach płyty; rysując ołówkiem, piórem, czy pędzlem; tłocząc swe barwne monotypy, robi Malina — w swym najgłębszym przekonaniu — rzeczy najbardziej p o z y t e c z n e. Lubi on zresztą sam powoływać się na to określenie. W jego interpretacji jest ono zarazem najwyższą miarą artystyczną jak i podstawową zasługą. Dążenie do p o z y t e c z n o s c i nie jest jednak u niego tendencją, która miałaby cokolwiek wspólnego ze zdawkową i płytką, prozaiczną użytecznością. Albowiem Malina opracowujący swe grafiki ze znanstwem i opanowaniem rzemiosła nie jest w żadnym wypadku rzemieślnikiem określającym w mniej lub bardziej wprawny sposób obiegowe schematy. Zagłębiając się w pokłady wyobraźni, bardzo określonego zresztą składu, bardzo czulej i wrażliwej, poszukuje takich zespołów form, za pośrednictwem których możliwie najpełniej mógłby odzwierciedlić się świat jego uczuć i doznań.

Konsekwencją takiej twórczej postawy jest również poszukiwanie tego co oddziaływujące, co ekspresyjne. W ostrych, niekiedy brutalnych, lecz zawsze czystych i precyzyjnie wyważonych kontrastach czerni i bieli, w dramatycznym rysunku i rytmach, w obłościach i zaokrągleniach form, w poszarpaniu lub wyrazistości cięcia a nade wszystko w dążeniu do znaku — zmierza Malina ku ekspresji nader dynamicznej, a także — emocjonalnej. Ekspresja ta posiadając swe oparcie w kształtach celowo prymitywizowanych, monumentalizowanych i — jak to już podkreślałem — nieco brutalizowanych, nabiera mocy i siły symbolu. Przy czym, w większości wypadków, nigdy nie jest to symbol jedynie metaforyczny czy też odwołujący się do abstrakcyjnych znaczeń. W tym właśnie, jak sądzę, tkwi też źródło refleksji o powinowactwie Mariana Maliny ze świątkarzami. W zasadzie jest to identyczne z pozostawaniem w orbicie tradycyjnego na Śląsku, zwykłego dla środowiska, z którego pochodzi i z którym do dziś w harmonii tak godnej zazdrości pozostaje, rozumienia kształtu w ogóle. I jeżeli nawet nie albo jak w przypadku Maliny prawie nic nie zostaje z arsenału tutejszych form, kiedy folklor i stylizacja zostają ostatecznie przewyciężone, a cała prowincjonalna zewnętrżność pokonana i odrzucona — nawet wówczas, kiedy artysta pochłonięty osobistym i indywidualnym kształtowaniem form postanawia zrezygnować z lokalnego dziedzictwa, istnieje jeszcze sposób myślenia, zasób reakcji i język plastycznych określeń.

To właśnie w twórczości Mariana Maliny wydaje mi się tak cenne. Obecność w niej uchwytnych, autentycznych źródeł, pewnej plebejskości, szorstkości i surowości, pierwotnego stosunku do tworzywa sprawia, iż jego oryginalne prace, zwłaszcza te, które atakują oko bogactwem ciekawie opracowanych graficznych materii struktur i tkanek, stanowią dziś jedno z bardzo wybitnych zjawisk w młodej grafice polskiej. Jest to pozycja poważna i co najważniejsze odrębna, na tyle sugestywna, że

TRZY FIGURY, drzeworyt

KOMPOZYCJA ALEGORYCZNA, drzeworyt

znajdująca swe pogłosy w próbach niejednego z młodszych od Maliny lub mniej samodzielnych artystów.

Trudno byłoby u Maliny, artysty pod każdym względem „nowoczesnego”, doszukiwać się współczesności jako programu. Nowoczesność nie jest dlań celem samym w sobie, teoretyzowanie zaś nie posiada dla niego siły przyciągającej. Mówiąc pożyteczność, zamierza dać widzowi wzruszenia autentyczne, a nie z formalnych tylko układów wynikające. Zamierza przekazać i przekazuje pewne swe liryczne, poetyckie doświadczenia, jak również swoje widzenie i pojmowanie świata. A z światem rzeczywistym nie zrywa on nigdy, nawet wówczas, gdy pozornie wydają się jego prace bezprzedmiotowe. Później — gdyż są one tylko fragmentem kompleksowych reakcji, ich źródłem jest u Maliny rzeczywistość, od której nie ucieka, lecz jaką przetwarza i przekształca w płaszczyźnie zmysłowych, racjonalistycznych doznań.

Jego dar obserwacji połączony ze świadomą dyscypliną to czynnik, który metaforze artysty nadaje stale konkretne brzmienie i ten tak przeze mnie ceniony — autentyzm wzruszeń.

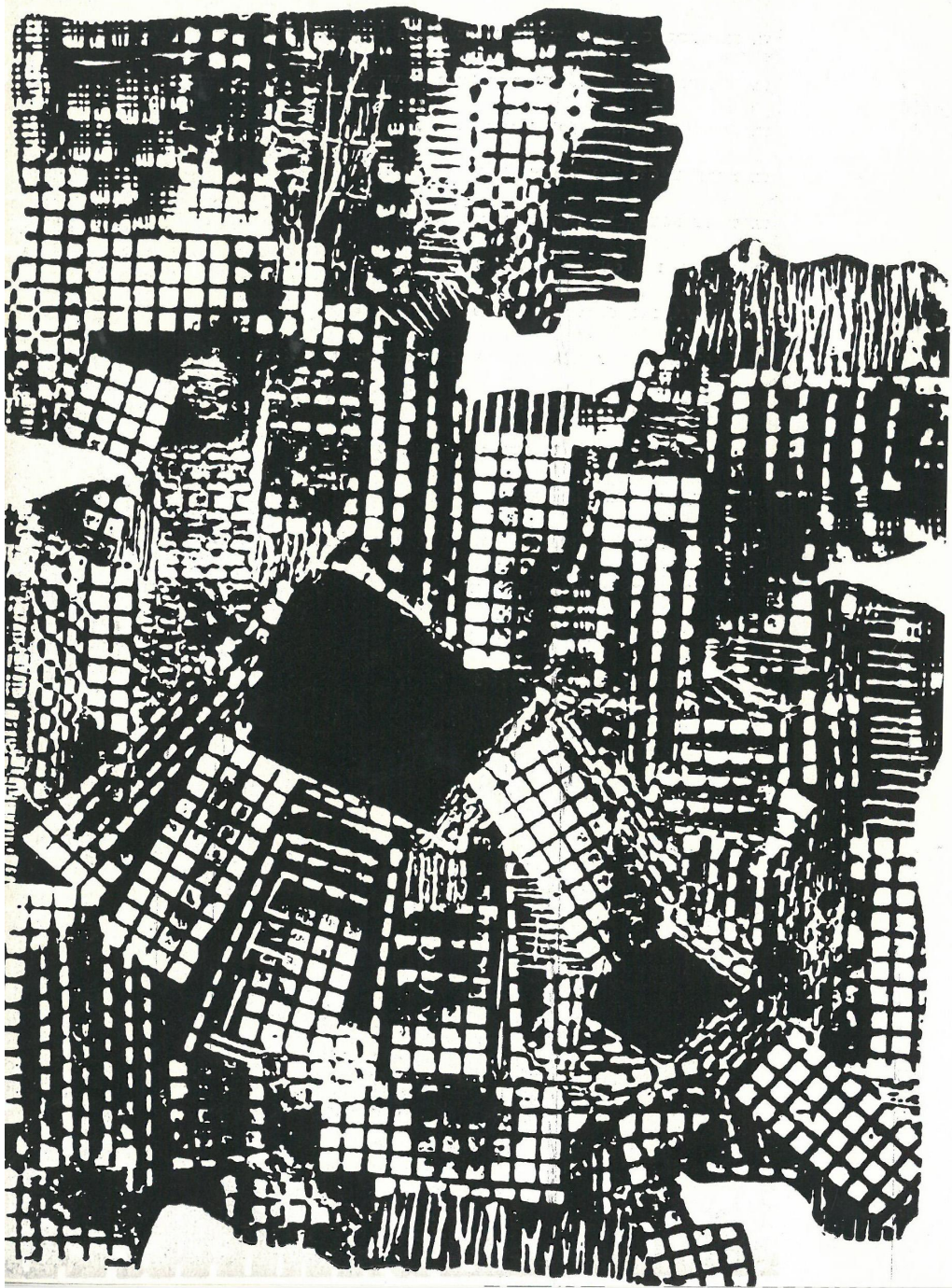
GRUPA, cellografia

SPIS PRAC

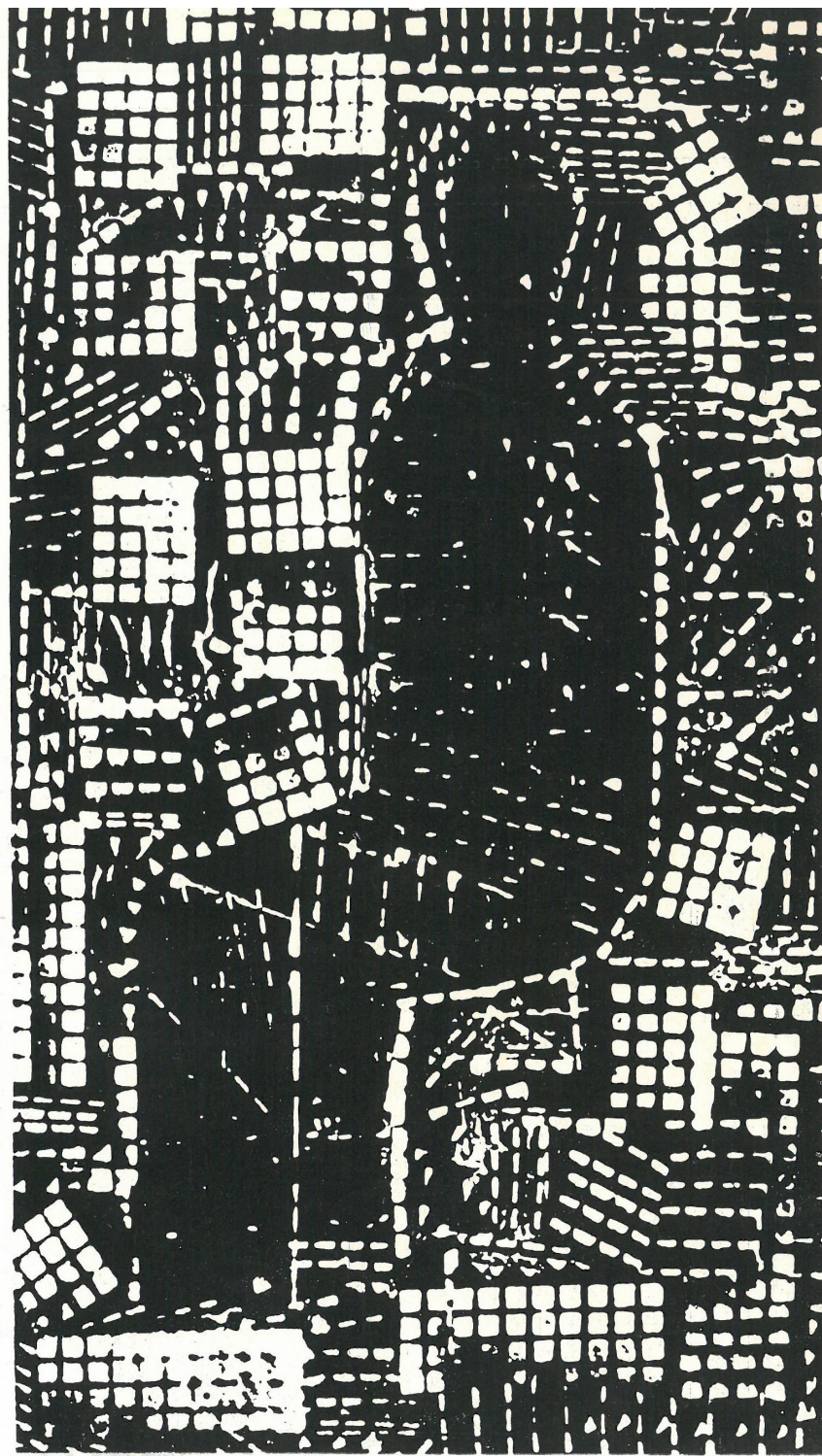
1. CZŁOWIEK Z PSEM, 1956, drzeworyt, 41 × 29
2. PTAK I ARLEKIN, 1956, drzeworyt, 30 × 25
3. PRZY STOLE, 1956, drzeworyt, 34 × 25
4. PEJZAŻ MIEJSKI, 1956, drzeworyt, 42 × 30
5. PORTRET, 1956, drzeworyt, 38 × 24
6. AUTOPORTRET, 1956, drzeworyt, 30 × 25
7. TRENING LEKKOATLETOW, 1956, drzeworyt, 50 × 37
8. BIEGACZE, 1956, drzeworyt, 45 × 40
9. KOMPOZYCJA, 1956, litografia, 50 × 40
10. PORTRET, 1956, technika mieszana barwna, 35 × 25
11. PORTRET, 1956, technika mieszana barwna, 35 × 25
12. TRZY FIGURY, 1957, drzeworyt, 42 × 30
13. PANTOMIMA, 1957, drzeworyt, 44 × 30
14. DWÓCH ARLEKINOW, 1957, drzeworyt, 42 × 30
15. RZEŹNIK, 1957, drzeworyt, 34 × 25
16. CHŁOPAK Z PTAKAMI, 1957, drzeworyt, 50 × 36
17. CHŁOPAK W HEŁMIE, 1957, drzeworyt, 42 × 30
18. KOMPOZYCJA TEATRALNA, 1957, drzeworyt, 42 × 15
19. KOMPOZYCJA Z POSTACIĄ, 1957, drzeworyt, 56 × 38
20. TRZY GŁOWY KOBIECE, 1957, gipsoryt, 60 × 52
21. TORS III, 1957, drzeworyt, 46 × 30
22. PORTRET RODZINNY, 1958, cellografia, 42 × 30
23. KOMPOZYCJA Z FIGURĄ, 1958, drzeworyt, 36 × 24
24. KOMPOZYCJA MIEJSKA I, 1958, cellografia, 42 × 30
25. MARTWA NATURA I, 1958, drzeworyt, 42 × 30
26. POSTAC MAŁA I, 1958, cellografia, 20 × 16
27. POSTAC MAŁA II, 1958, cellografia, 25 × 16
28. ILUSTRACJA, 1958, cellografia, 42 × 30
29. ABSTRAKCJA, 1958, drzeworyt, 32 × 32
30. PEJZAŻ, 1958, cellografia, 42 × 30
31. CYRK, 1958, drzeworyt, 42 × 29
32. ABSTRAKCJA GEOMETRYCZNA, 1958, cellografia, 21 × 15
33. KOLUMNA, 1959, cellografia, 68 × 35
34. TORS I, 1959, cellografia, 42 × 30
35. TORS II, 1959, drzeworyt, 42 × 30
36. KON, 1959, cellografia, 42 × 30
37. NA KRZESLE, 1959, drzeworyt, 42 × 30
38. KOMPOZYCJA MIEJSKA II, 1959, cellografia, 42 × 30
39. MARTWA NATURA II, 1959, drzeworyt, 42 × 30
40. MARTWA NATURA III, 1959, cellografia, 42 × 30
41. MIASTO, 1959, cellografia, 65 × 30
42. KOMPOZYCJA ZAŁOBNA, 1959, cellografia, 42 × 30

43. KOMPOZYCJA MAŁA II, 1959, cellografia, 30 × 30
44. KOMPOZYCJA TANECZNA, 1959, drzeworyt, 42 × 30
45. KOMPOZYCJA AGRESJA, 1959, drzeworyt, 58 × 40
46. KOMPOZYCJA EGZOTYCZNA, 1960, cellografia, 55 × 42
47. KOMPOZYCJA MORSKA, 1960, cellografia, 68 × 44
48. KOMPOZYCJA KLASYCZNA, 1960, drzeworyt, 60 × 50
49. ZABITY WÓŁ, 1960, drzeworyt, 42 × 30
50. POSTAC Z PARASOLEM, 1960, cellografia, 50 × 29
51. KOMPOZYCJA MAŁA I, 1960, cellografia, 30 × 20
52. DWIE FIGURY GEOMETRYCZNE, 1960, drzeworyt, 42 × 30
53. KROL, 1960, cellografia, 52 × 36
54. KOMPOZYCJA RONDO, 1960, cellografia, 35 × 35
55. SKOK WZWYZ, 1960, drzeworyt, 60 × 30
56. SZERMIERZE, 1960, drzeworyt, 60 × 30
57. POSTAC W RUCHU, 1960, cellografia, 60 × 48
58. ARLEKIN ZAMYŚLONY, 1960, gipsoryt, 37 × 32
59. POSTAC SIEDZĄCA I, 1960, cellografia, 54 × 32
60. KOMPOZYCJA DŁUGA, 1960, drzeworyt, 40 × 31
61. KOBIETY Z PSEM, 1960, drzeworyt, 40 × 31
62. KOMPOZYCJA OBRZĘDOWA, 1960, drzeworyt, 58 × 35
63. PTAK, 1960, cellografia, 35 × 35
64. PRZEDMIOT, 1960, akwaforta, 28 × 21
65. KOMPOZYCJA ARCHEOLOGICZNA, 1960, cellografia, 53 × 23
66. KOMPOZYCJA DEKORACYJNA, 1960, cellografia, 51 × 30
67. KOMPOZYCJA, 1960, odprysk, 50 × 34
68. KOMPOZYCJA— — MIASTO, 1960, monotypia barwna, 60 × 44
69. TORS, 1960, monotypia barwna, 60 × 44
70. TRZY POSTACIE, 1960, monotypia barwna, 60 × 44
71. KOMPOZYCJA — LATO, 1960, monotypia barwna, 60 × 44
72. MARTWA NATURA, 1960, monotypia barwna, 60 × 44
73. SCENA, 1960, monotypia barwna, 60 × 44
74. PRZEDMIOT, 1960, monotypia barwna, 66 × 54
75. TRZY POSTACIE, 1961, drzeworyt, 60 × 42
76. GRUPA, 1961, cellografia, 62 × 48
77. GŁOWA, 1961, drzeworyt, 41 × 30
78. KOMPOZYCJA ALEGORYCZNA, 1961, drzeworyt, 42 × 30
79. OBRAZ, 1961, cellografia, 50 × 38
80. POSTAC SIEDZĄCA II, 1962, cellografia, 50 × 35
81. NIKE, 1962, cellografia, 60 × 35
82. KOMPOZYCJA Z POSTACIĄ LEŻĄCĄ, 1962, drzeworyt, 45 × 35
83. FIGURA, 1962, cellografia, 50 × 40
84. SCENA ULICZNA, 1962, drzeworyt, 45 × 35
- 85—110. RYSUNKI, 1958—1962, 43 × 30

KOMPOZYCJA EGZOTYCZNA, cellografia

POSTAĆ SIEDZĄCA I, cellografia

Projekt plakatu i opracowanie graficzne katalogu: Ignacy Witz
Redakcja katalogu: Barbara Stecka (CBWA)
Redakcja techniczna: Jan Heydrich
Zdjęcia do katalogu: Pracownia Fotograficzna CBWA Wiesława Rolke
Projekt ekspozycji: Roman Cieślewicz

